

Motion till riksdagen

1985/86:Jo203

Bo Finnkvist och Kristina Svensson (s)

Jordbrukspolitiken

Effektivisering och rationalisering inom det svenska jordbruket innebär att jordbruksenheter främst i skogsbygderna slås ut. Följden blir igenbuskning eller kanske plantering av i första hand mörk granskog. Denna utveckling går säkert inte att stoppa men den måste vara möjlig att begränsa. Av olika orsaker kan man befara att denna för landskapsbilden mycket negativa utveckling fortsätter i ökad takt.

En orsak är att medelåldern på brukarna i skogsbygderna är mycket hög, en annan orsak är att vi har överproduktion av livsmedel som är lämpliga att producera på denna typ av jordbruksmark.

Stödsystemet är också utformat på ett sätt som driver på denna utveckling. Detta innebär ytterligare minskad sysselsättning och vikande underlag för service i skogs- och glesbygderna. Följden blir också en radikalt förändrad landskapsbild i framtiden. Inslaget av gröna öppna landskap i skogsbygden kommer tyvärr att försvinna. Det blir bara skog.

I exempelvis Övre Klarälvsdalen i Värmland, som är en sådan gammal jordbruksbygd där en av de troliga framtida näringsgrenarna är turism, kan man i dag på goda grunder befara att området blir mindre attraktivt för turister. Man kan inte bevara *all* jordbruksmark, men man måste kunna bevara så mycket att landskapsbilden består. I dag håller många människor djur av kanske den enda anledningen att man vill hålla landskapet öppet, andra slår enbart vallarna etc. Det är för miljön viktiga insatser som borde uppmuntras på ett bättre sätt än i dag.

Men stödsystemet till jordbruket har en sådan utformning att det i praktiken leder till nedläggning av jordbruksmark i skogsbygderna. Stödregler och även lagstiftning borde ses över och ges en inriktning som innebär att landskapsbilden bevaras även i framtiden. Stöd baserat på areal borde prövas utan hänsyn till produktion.

I dag hamnar större delen av stödpengarna på de bästa jordarna och leder till å ena sidan koncentration och överproduktion, å andra sidan till igenväxning och en radikalt förändrad landskapsbild som ingen önskar. All jordbruksmark i skogsbygderna kan inte bevaras, men det måste vara lämpligt att bevara en för miljön viktig del. Alternativet är att även annan verksamhet som exempelvis turism annars är i fara.

Sysselsättningseffekten är mycket större än vad som berör enbart jordbruksnäringen. En förändring av stödsystemet bör vara möjlig att göra utan att det leder till större kostnader. Totaleffekterna blir ekonomiskt fördelaktiga.

Frågan är stor, och det är inte lätt att komma med förslag som på ett enkelt sätt bryter denna negativa utveckling. Att övergå till arealbaserade bidrag är ett uppslag som bör prövas, men andra förändringar i lagstiftning m. m. kan också vara nödvändiga. Målet är att förändra jordbrukspolitiken på ett sådant sätt att för miljön viktiga jordbruksenheter bevaras. Annars kommer också annan sysselsättning som exempelvis turism i fara. Sådana åtgärder bör övervägas i en särskild utredning.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående föreslås

att riksdagen hos regeringen anhåller att en utredning tillsätts med uppdrag att förändra jordbrukspolitiken så att för miljön viktiga jordbruksenheter bevaras.

Stockholm den 17 januari 1986

Bo Finnkvist (s)

Kristina Svensson (s)